

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Quliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmiddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizm tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamalakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezonini.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakllantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvda xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Зарубежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag'allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari	135
Axmedova Nafisa Amirddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modelashtirish	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili	149
Talipova Dilfuza Nabiyeвна	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag'allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoirazimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari	223
Akramova Nargiza Axrorovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Бахриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'limda boshqaruv strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimliklarni baholashni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibril bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari.....	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rinov	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditi natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	373
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoiraz Azimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellectual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari	411
Maxmudova Nargiza Davlyat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскарлов Бахтиер Аскарлов, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlarini.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Адаптивный искусственный интеллект в управлении человеческими ресурсами	469
Хайдарова Малика Шокирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljallangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlarini	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi	504
Avazov Ilxom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	513
Erkinxojiev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarni moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatchiligini samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari	550
Umarova Hulkar Umidulloyevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
“Зелёная экономика” как фактор повышения экономического роста страны	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayevna	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ulomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlantirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Загрязнение окружающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукуров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari.....	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlantirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiyev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi.....	686
Urunbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari.....	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar.....	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsudbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasriddinov	

Xalqaro migratsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Анализ и оценка естественного освещения помещений образовательных учреждений.....	714
Пирмухамедова Шахноза	
Актуальные вопросы укрепления доверия населения к банковской системы Республики Узбекистан...	719
Рузибоева Нилуфар Тулкин кизи	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	725
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'liqni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmamadovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar.....	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiyat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rni	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri.....	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

SANOAT ISHLAB CHIQRARISH TIZIMINING INVESTITSION XUSUSIYATLARI

Yodgorova Xalima To'liqinovna

Buxor viloyati Osiyo Xalqaro Universiteti magistri

Annotatsiya: Ushbu maqolada sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari turli me'zonlar asosida tahliliy yondashuvga asoslangan tadqiqotlarning mohiyati ma'lum birlik tamoillarga ko'ra bayon qilingan. Investitsion faoliyatning pirovard maqsadlarga ko'ra amalga oshirish yo'nalishlari tavsifi ikki yoqlama tahlilda qiyoslash masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Investitsiya, asosiy kapitalga investitsiyalar, multiplikator samarasi, sanoat ishlab chiqarish, strategik maqsalar, sanoatning yashovchanligi, aqliy investitsiyalar.

Abstract: In this article, the essence of research based on the analytical approach of the investment characteristics of the industrial production system based on various criteria is described according to certain unified principles. The description of the directions of implementation of the investment activity according to the final goals is covered in the two-sided analysis.

Key words: Investment, fixed capital investment, multiplier effect, industrial production, strategic goals, industrial viability, intellectual investment.

Аннотация: В данной статье описывается сущность исследования, основанного на аналитическом подходе инвестиционных характеристик промышленно-производственной системы по различным критериям, по определенным единым принципам. Описание направлений реализации инвестиционной деятельности согласно конечным целям отражено в двустороннем анализе.

Ключевые слова: Инвестиции, инвестиции в основной капитал, мультипликативный эффект, промышленное производство, стратегические цели, промышленная жизнеспособность, интеллектуальные инвестиции.

KIRISH

Milliy taraqqiyot sanoat korxonalarini barqaror rivojlantirish va modernizatsiya qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Milliy xo'jalik salohiyatini oshirishda bugungi kundagi eng dolzarb vazifalardan biri sanoat korxonalarini tarmoq tuzilmasini optimallashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, ustun jihatlari rivojlantirish va pirovardida iqtisodiy jarayonlarning samarali natijani kafolatlaydigan muhitni shakllantirish, rivojlantirish va takomillashtirishdan iboratdir bo'lgan muhit yaratishdir. Bu narsa, o'z navbatida, aholi turmush farovonligining yuksalishiga sabab bo'ladi.

Har qanday milliy xo'jalik taraqqiyoti sanoat tarmoqlarining rivojlantirish bozor iqtisodiyotini qaror toptirish va tovarlar bozorida ishlab chiqarish mexanizmini yaratishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Bu maqsadlarga erishishda esa investitsion faoliyatni davlat tomonidan tartibga solishning turli usullarini taqozo qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Sanoat korxonalarining investitsion faoliyatini moliyalashtirish, moliyalashtirishning turli kombinatsiyasini va ularni boshqarish bidan bog'liq strategik amaliyotlarni ishlab chiqish va qo'llash bo'yicha xorijiy, mintaqaviy va milliy iqtisodchi olimlari o'rtasida turlicha yondashuvlar mavjud.

Bunday turli tuman yondashuv sanoat korxonalarini investitsion moliyalashtirish bo'yicha ko'p qirrali nazariy yoki amaliy xususiyatlar bilan bog'liq. Ana shunday sharoitda ularni kompleks yoki xususiy jihatlari tadqiq qilish bo'yicha ko'pgina olimlar tadqiqotlarini keltirish mumkin. Xususan, I.A.Blank, Ye.V.Dmitriyeva, Yu.V.Gudel, H.Uang, P.Liang, H.Li, R.Yang, D.G'.G'ozibekov, N.G'.Karimov, N.Haydarov, N.R.Ko'ziyevlarni kiritish mumkin. Mazkur iqtisodchi olimlar tomonidan, iqtisodiyotning turli sohaları, jumladan, sanoat korxonalarida investitsion jarayonlarni amalga oshirish va boshqarishning zamonaviy tamoyillari, uning o'ziga xos jihatlari hamda korxonalarda investitsion faoliyatini moliyalashtirishga oid masalalar tadqiq qilingan.

Dmitriyeva Ye.V. o'z ilmiy tadqiqotlarida sanoat korxonalari investitsiya faoliyatini moliyalashtirish tizimini modernizatsiyalash va ularning tarmoq xususiyatlaridan kelib chiqqan holda investitsiyalarni jalb qilish, shuningdek sanoat korxonalari investitsion faoliyatini moliyalashtirishning zamonaviy mexanizmlarini ishlab chiqishdagi muammolarni yoritgan [2].

Gudel Yu.V. sanoat korxonalarining investitsion faoliyatini moliyalashtirish xususiyatlari tadqiq qilgan [3].

I.Yu.Barabanova ishlab chiqarish korxonalarining investitsiya loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlari va usullarini tadqiq etgan holda, korxonalarda asosiy vositalarning ishlashi, yangilanishi va investitsion faoliyatini moliyalashtirish mexanizmini o'rgangan [4].

H.Uang, P.Liang, H.Li, R.Yanglar esa korxonalarning yuqori texnologiyali ishlanmalariga yo'naltiriladigan investitsiyalar va ularning moliyalashtirish manbalarini, shuningdek korxonalarning ilmiy ishlanmalarini moliyalashtirish manbalari, ilmiy-tadqiqot, investitsiyalar va tadbirkorlik riski o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni o'rganishgan [5].

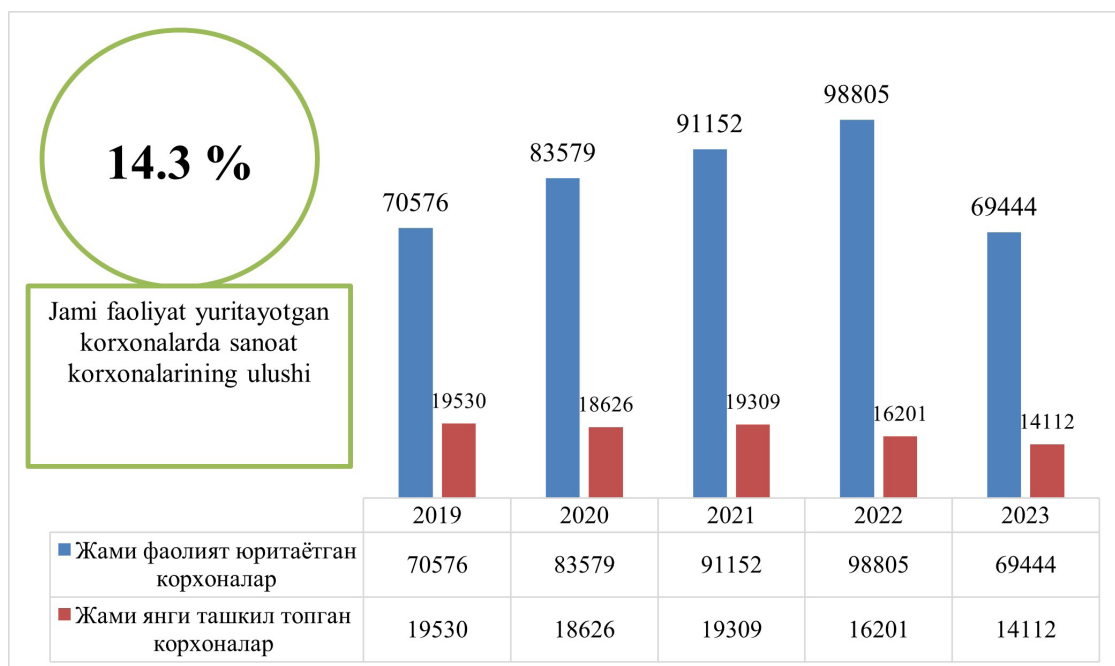
D.G'.G'ozibekov o'z ilmiy adabiyotlarida investitsiya, investitsiya muhiti, investitsiya siyosati, investitsiya loyihalarini, investitsiya loyihalarini moliyalashtirish, investitsiya faoliyatini moliyalashtirish va investitsiyalarni iqtisodiyotga jalb qilish masalalarini yoritgan [6]. N.R.Ko'ziyeva xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar faoliyatini rag'batlantirishning moliya-kredit mexanizmini takomillashtirish yo'nalishlarini tadqiq etgan holda milliy iqtisodiyotni erkinlashtirish sharoitida xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar faoliyatini yuritish va ularning moliya-kredit mexanizmi takomillashtirilishi yuzasidan tavsiyalarni ishlab chiqqan [7].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Taraqqiyot tamoillariga ko'ra boshqa milliy xo'jaliklar singari O'zbekistonda ham iqtisodiy rivojlanishning bosh omillaridan biri sanoat korxonalarida investitsiya faoliyatini rivojlantirish davlatning ustuvor siyosatga aylantirilgan bo'lib, ishlab chiqarishga investitsiyalarni, shu jumladan, xorijiy investitsiyalarni jalb etish strategik ahamiyatga egadir. O'zbekistonda sanoat tarmoqlarini muttasil modernizatsiya qilish va ilm-fan yutuqlaridan ishlab chiqarishga ko'chirish orqali Sanoat ishlab chiqarish tizimi rivojlanishini hisobga olsak, bu tizim rivojida uni moliyalashtirish va investitsion rivojlantirish asosiy ta'sirlardan biridir. Shunday ekan, sanoat korxonalariga eng zamonaviy texnika va texnologiyalarni jalb etish strategik taraqqiyotning asosiy vazifalardan biri sifatida dolzarbligicha qoladi [1].

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunda (2024-yil 1-yanvar holatiga ko'ra) respublikada 69,4 mingta sanoat korxonalari faoliyat ko'rsatmoqda, shundan 11,8 mingtasi (ro'yxatdan o'tgan korxonalar umumiy sonining 17,0 % i) Toshkent shahriga, 7,8 mingtasi (11,2 %) Farg'ona viloyatiga, 7,3 mingtasi (10,5 %) Toshkent viloyatiga, 6,2 mingtasi (8,9 %) Samarqand viloyatiga va 5,5 mingtasi (7,9 %) Andijon viloyatiga to'g'ri kelmoqda¹.

1-rasm: Jami faoliyat yuritayotgan va yangi tashkil topgan korxonalar (2024-yil 1-yanvar holatiga)

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi ma'lumotlari.

Keltirilgan axborotlar bo'yicha 2023-yilda respublikada 655.5 trln. So'mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilgan. O'tgan 2022-yilga nisbatan sanoat ishlab chiqarishning fizik hajmi 106 foizni tashkil etadi.

Iqtisodiy taraqqiyotlar tarixidagi tajribalardan shuni bilishimiz mumkinki aksar milliy ho'jaliklar taraqqiyoti asosan sanoat ishlab chiqarish omili bilan bog'liq. Qishloq xo'jaligi orqali jamiyat mavjud bo'lishi va yashashi birlamchi lekin iqtisodiy taraqqiyotni asosan sanoat ishlab chiqarish omili bilan ta'minlash tajribasi iqtisodiy qonuniyat sifatida amal qiladi. Shunday ekan bugungi O'zbekiston sanoatini zamon talablari asosida rivojlantirish, mahsulotlar raqobatbardoshligini oshirish va turini ko'paytirish, hududlarda ishlab chiqarishni mahalliy-lashtirishni keskin kengaytirish va chuqurlashtirish, mamlakatimizdagi mavjud xomashyo resurslaridan samarali foydalanish, ishlab chiqarish sohasiga zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etgan holda import o'rnini bosuvchi va eksportga mo'ljallangan mahsulotlar ishlab chiqarish ayni kundagi strategik vazifalardan bir bo'lishi kerak. Bu borada amalga oshirishda sanoat tarmoqlariga investitsiyalarni jalb qilish va shu asosida ularni ishlab chiqarish va boshqaruv faoliyati samaradorligini oshirish, sanoat ishlab chiqarish salohiyatini oshirish asosiy va kechiktirib bo'lmaz vazifalardan biri sifatida qaralishi kerak.

Ayniqsa sanoat ishlab chiqarish tarmoqlari tuzilmasini mutanosib tarkib toptirish va rivojlantirish katta ahamiyatga ega.

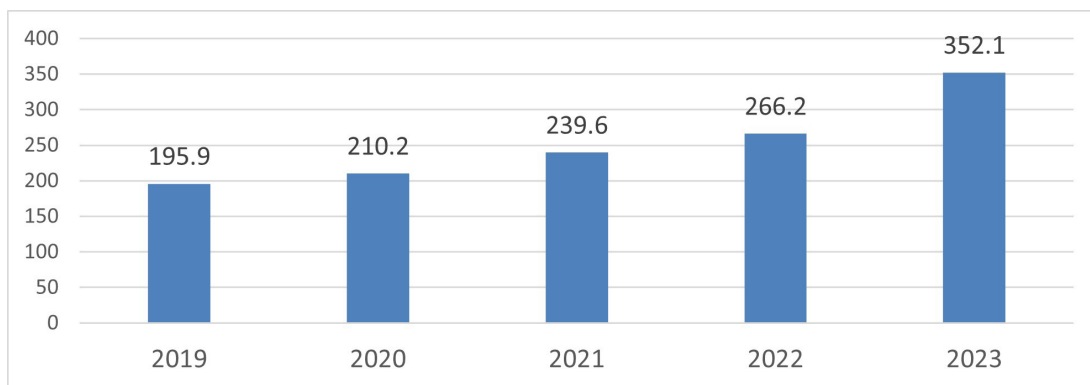
Sanoat ishlab chiqarishi tarkibida eng katta ulush ishlab chiqaradigan sanoat hissasiga to'g'ri kelib, 553,3 trln. so'mni, jami sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi 84,4 % ni tashkil etdi.

2-rasm: Sanoat ishlab chiqarishi tarkibi²

2023-yilning yanvar-dekabr oylarida respublikada jami sanoat ishlab chiqarishidagi yuqori ulush Toshkent shahri (18,9 %), Toshkent viloyati (16,1 %), Navoiy viloyati (15,5 %), Andijon viloyati (11,2 %) hamda Farg'ona viloyati (5,6 %) hissasiga to'g'ri keldi. Shuningdek, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan yuqori FHI, Jizzax viloyatida (107,4 %), Andijon viloyatida (107,3 %) hamda Namangan (107,2 %) viloyatlarida kuzatildi.

Taqqoslanayotgan oxirgi besh yildagi asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi dinamikasi shuni ko'rsatmoqdaki, u deyarli ikki martaga ko'payib, o'sish tendensiyasiga ega bo'lmoqda.

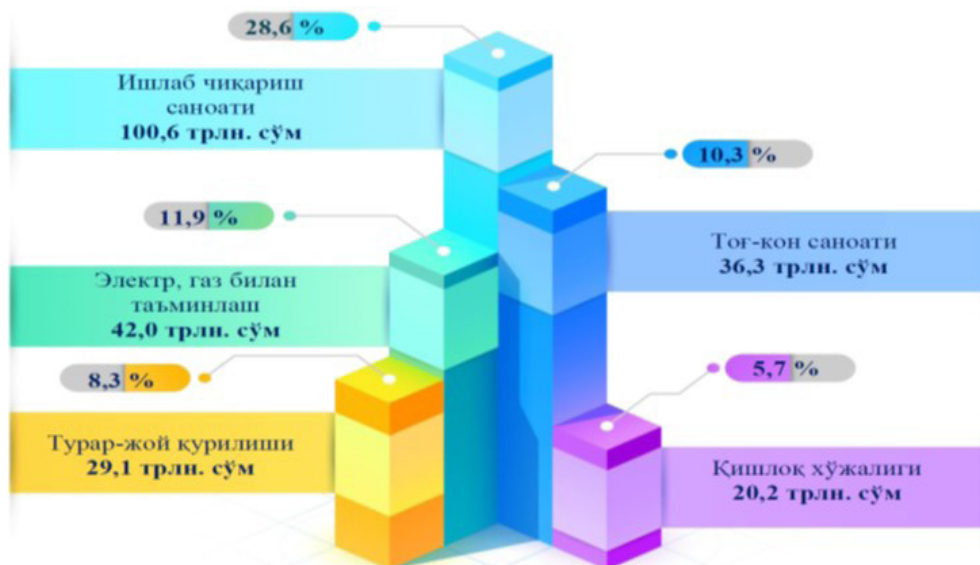

3-rasm: Asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi dinamikasi, trln so'm³

² O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi ma'lumotlari.
³ <https://stat.uz/uz/nashrlar/3635-yillik-statistik-to-plami>

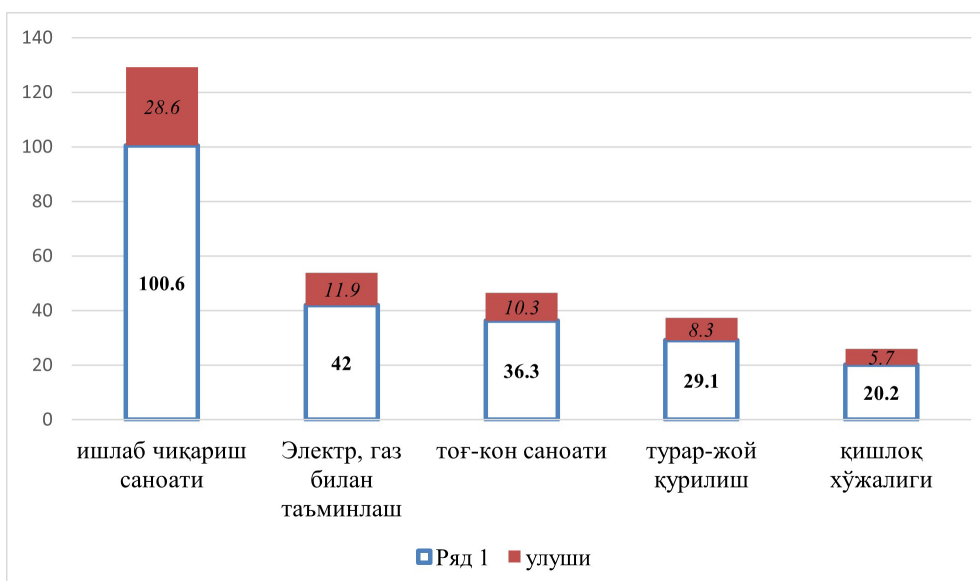

Taqqoslanayotgan besh yildagi asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi dinamikasi shuni ko'rsatmoqdaki, u deyarli ikki martaga ko'payib, o'sish tendensiyasiga ega bo'lmoqda. So'nggi besh yil ichida o'sish sur'atlarini ko'radigan bo'lsak, 2019-yilda 138,1 % ga yetgan, 2020-yilda turg'un holatda bo'lgan – 95,6 % ni tashkil etgan, 2021-yilda ko'payib – 102,9 % kuzatildi, hozirgi davrgacha yana o'sish tendensiyasiga ega bo'lib – 122,1 % ni tashkil etdi.

4-rasm: 2023-yil yanvar-dekabr oylarida O'zbekiston Respublikasida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi trln. so'm va ulushi % da

Tijorat banklari kreditlari va boshqa qarz mablag'lari hisobidan moliyalashtirilgan 22,3 trln. so'm (jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 6,3 % ini tashkil etib, 2022-yilga nisbatan 0,3 % punktga kamayish) asosiy kapitalga investitsiyalar o'zlashtirildi. Aholi mablag'lari hisobidan jami asosiy kapitalga investitsiyalarning 9,5 % i yoki 33,3 trln. so'm o'zlashtirildi. Aholi mablag'lari hisobidan asosan uyjoylar qurish sohasida investitsiya faoliyati amalga oshirilgan. Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tarkibida ishlab chiqarish sanoati yetakchilik qilmoqda. Yangi avtomobil modellarini ishlab chiqarishni tashkil etish (Oniks, Treker), sement ishlab chiqarishni kengaytirish, texnik gaz (CO_2) ishlab chiqarishni tashkil etish, mineral o'g'itlar ishlab chiqarish kompleksini tashkil etish, paxta-to'qimachilik va agroklaster tashkil etish kabi yirik investitsiya loyihalari natijasida ushbu iqtisodiy faoliyat turida jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 100,6 trln. so'm yoki jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 28,6 % i o'zlashtirildi.

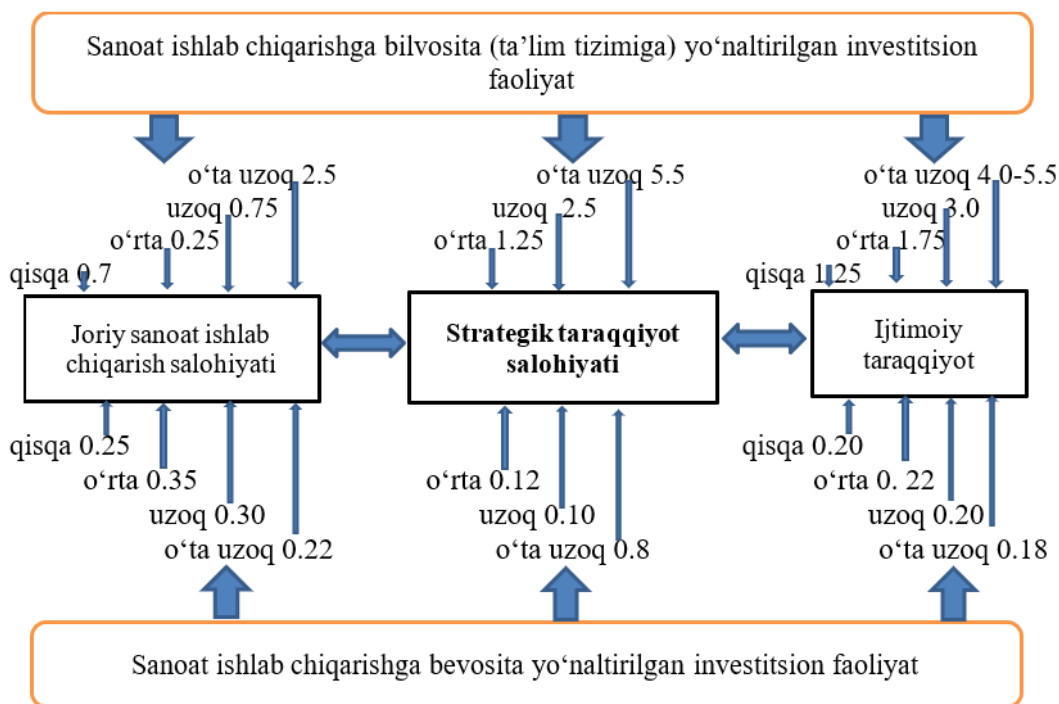
5-rasm: 2023-yil mamlakatimizda iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy kapitalga investitsiyalar hajmi, trln so'm va ulushi % da⁴

4 stat.uz ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi hisobidan o'zlashtirilgan investitsiyalar hajmi 1,6 trln. so'mni (dollar ekvivalentida 132,4 mln. AQSH dollari) va jami investitsiyalardagi ulushi 2022-yilga nisbatan 0,5 % punktga kamayib, 0,4 % ni tashkil etdi. Shuningdek, mazkur jamg'arma hisobidan moliyalashtirilgan investitsiyalar hajmi 2022-yilga nisbatan 58,0 % ni tashkil etdi.

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha Respublika budjetidan moliyalashtiriladigan infrastruktura, iqtisodiy va ijtimoiy sohani rivojlantirishga yo'naltirilgan investitsiyalar hajmi 2022-yilga nisbatan 88,6 % ni yoki 20,4 trln, so'mni tashkil etdi. Shuningdek, suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimini rivojlantirish jamg'armasi mablag'lari hisobidan investitsiyalar 2022-yilga nisbatan 52,9 % ni, 1,7 trln. so'mni tashkil etdi. Ularning jami investitsiyalardagi ulushi, mos ravishda 0,6 % punktga kamayib, 0,5 % ni tashkil etdi.

Investitsion faoliyat orqali milliy xo'jalikning tarmoq tuzilmasi genizisini yaratish uni rivojlantirish va takomillashtirish amaliyotida keng qo'llaniladi. Ustun tarmoq tuzulmasini shakllantirish va rivojlantirishda aksariyat hollarda shu sohaga ko'proq va imtiyozli investitsion amaliyot qo'llaniladi ^[7]. Bu narsa shu sohaning boshqa sohaga nisbatan yanada rivojlanishiga olib keladi. O'zbekistonda ham bu amaliyotni kuzatish mumkin. Statistik ma'lumotlarga e'tibor qaratsak aynat energetika va tog'-kon sanoati, mashinasozlik sanoatida turli investitsion oqimlarning xususan, xorijiy investitsion oqimlarning salmog'i katta ekanligini ko'rishimiz mumkin. Tabiiyki bu soxalarning mamlakat YAIMdagi ulushi ham sezilarli darajada katta. Ijtimoiy sohalarga xususan ta'lim tizimiga yunaltirilgan turli investitsion oqimlarning kamligi esa bevosita ijtimoiy sohani, pirovardida sanoat ishlab chiqarish salohiyatiga ta'sir qiladi. Demak sanoat ishlab chiqarishga investitsiyalarning asosiy xususiyati shundaki unga qilingan investitsiyalarning joriy ishlab chiqarish samarasi katta lekin strategik davrdagi taraqqiyot samarasi ta'lim tizimiga qilingan investitsion samara barchasidan kattadir.

6-rasm: Sanoat ishlab chiqarishning investitsion faoliyat xususiyatlari⁵

Ushbu qonununiyatga ko'ra sanoat ishlab chiqarishga qilingan investitsiyalar qisqa, o'rta, uzoq, va o'ta uzoq muddatli davrda uchta maqsadli me'zonda turlicha ko'ra multiplikator indekslariga ega. Sanoat ishlab chiqarishga bevosita yo'naltirilgan investitsion faoliyat joriy sanoat ishlab chiqarishga qisqa muddatlarda 0.25 o'rta muddatlarda 0.30, uzoq muddatlarda 0.35 va o'ta uzoq muddatlarda 0.22 indeks ko'rsatkich samaraga ega bo'ladi. Lekin asosiy strategik yoki zoq maqsadli yillarda sanoat ishlab chiqarishga bevosita yo'naltirilgan investitsiyalar samarasi mos ravishda 0.8, 0.10 va 0.12 indeks samara berar ekan. (strategik muddatlarda qisqa muddatli me'zonlari mavjud emas). Sanoat ishlab chiqarishdan asosiy maqsad ijtimoiy taraqqiyot ekanligini hisobga olsak bu natija mos ravishda 0.20, 0.22, 0.20 va 0.18 natijani beradi.

Sanoat ishlab chiqarishga bilvosita (Ta'limga tizimiga) yo'naltirilgan investitsion faoliyat esa sanoatga bevosita investitsiyaga nisbatan ancha katta samaraga ega ekanligini ko'rishimiz mumkin. Bu yo'nalish joriy sanoat ishlab chiqarish salohiyatiga bevosita investitsiyalarga nisbatan pastroq samarani ta'minlasada, pirovardidp

5 Muallif ishlanmasi.

strategik taraqqiyot alohijatiga ta'siri multiplikatsion darajada katta ekanligini ko'rishimiz mumkin. Bu yo'nalish qisqa muddatli davrda sanoat ishlab chiqarish yashovchanligiga kamroq ta'sir samarasiga ega bo'lsada lekin uzoq va o'ta uzoq muddatli ya'ni strategik maqsadli davrlar usun ijobiy ta'sir mexanizmiga ega. Ya'ni stragik taraqqiyot salohiyati uchun mos ravishda 1.25, 2.5, 5.5 natijani ta'minlaydi. Bu samara ijtimoiy taraqqiyot bilan tenglashgunga qadar davom etishi yoki bir birini to'ldirishi mumkin. Xulosa qilish mumkinki sanoat ishlab chiqarishning investitsion faoliyat yo'nalishlari yuqorida keltirilgan maqsad va me'zonlarga asoslanishi kerak. demak agar u sanoatning joriy yashab qolishini maqsad qilgan bo'lsa bevositaa sanoat ishlab chiqvarish investitsion faoliyatga ustunlik berilishi kerak. agar strategik taraqqiyot me'zonlariga asoslangan maqsad qo'yilganda yo'nalish tamoiliga ko'ra sanoat ishlab chiqarishga bilvosita ya'ni ta'lim sohasiga investetsiya orqali erishilishi mumkin [8]. Bundan ma'lum bo'ladiki sanoat sanoatda shakillaniib, rivojlanib takomillashmaydi. Bunday sanoat ishlab chiqarishi usulida sanoat faqat o'zining umrini o'taydi. Sanoatning genizisi esa ta'limda shakllanadi, rivojlanadi va takomillashadi. Shu bois sanoatni tarqqiy ettirishga sanoatga emas ta'lim tizimiga investitsion usunlik berilishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining "Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risida"gi Qonuni. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 26.12.2019-y., 03/19/598/4221-son. <https://www.lex.uz/docs/4664142>.
2. Дмитриева Е.В. "Модернизация системы финансирования инвестиционной деятельности промышленных предприятия". Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора экономический наук. М.: Российская академия предпринимательства, 2015. -46 с.
3. Гудель Ю.В. "Управление инвестиционной деятельностью промышленных предприятий". Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. М.: Московского государственного университета печати. 2009. - 24 с.
4. Барабанова И.Ю. "Механизмы и методы финансирования инвестиционных проектов предприятия" // Вестник университета. М.: 2013 – №4. 35-40 с
5. Wang H., Liang P., Li H., Yang R. "Financing Sources, R&D Investment and Enterprise Risk" // Procedia Computer Science 91 (2016) 122 – 130 p. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050916312303>
6. G'ozibekov D.G'. Investitsiyalarni moliyalashtirish masalalari. -T.: "Moliya", 2003. -215 b.
7. Kuziyeva N.R. "Xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar faoliyatini rag'batlantirishning moliya-kredit mexanizmini takomillashtirish yo'nalishlari". Iqtisod fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati. T.: O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi. 2008. - 41 b.
8. К. В. Балдин, А. В. Барышева, Е. Л. Макриденко. Инновационный менеджмент. "Дашков и К", 2009. стр.40
9. Н.Ю.Ковалёвская Управление инвестиционными проектами. Иркутск. Издательство "БГУ",2017. стр. 112

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.